

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 18.2.2014
COM(2014) 82 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET
om oprettelse af en europæisk fond for anvendelser af mindre betydning inden for
plantebeskyttelsesmidler

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om oprettelse af en europæisk fond for anvendelser af mindre betydning inden for plantebeskyttelsesmidler

RESUMÉ

Forordning (EF) nr. 1107/2009 regulerer markedsføring af plantebeskyttelsesmidler og indeholder særlige bestemmelser om ansøgning for og godkendelse af såkaldte anvendelser af mindre betydning. Visse anvendelser af plantebeskyttelsesmidler er ikke økonomisk bæredygtige for plantebeskyttelsesindustrien, men vigtige for planteavlerne. Kommissionen skal ifølge forordningen forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om oprettelse af en europæisk fond for anvendelser af mindre betydning, ledsaget af eventuelle passende lovforslag. Formålene med denne rapport er:

- at fremlægge oplysninger om situationen for anvendelser af mindre betydning baseret på medlemsstaternes og interessentorganisationernes tilbagemeldinger
- at præsentere den strategi for anvendelser af mindre betydning, der er indeholdt i forordning (EF) nr. 1107/2009
- at præsentere de handlingsmodeller, der blev gennemgået i forbindelse med en forundersøgelse finansieret af Kommissionen
- at informere Europa-Parlamentet og Rådet om Kommissionens konklusioner om et eventuelt lovforslag om oprettelse af en europæisk fond for anvendelser af mindre betydning.

Anvendelser af mindre betydning er for det meste knyttet til mindre afgrøder, der har en værdi af i alt ca. 70 mia. EUR om året svarende til 22 % af værdien af den samlede planteproduktion inden for EU. Det anslås, at de direkte konsekvenser for landbrugssektoren (i form af lavere planteproduktion og øgede produktionsomkostninger for landbrugerne) tegner sig for mere end 1 mia. EUR om året. De fleste medlemsstater anser desuden anvendelser af mindre betydning for at være så vigtige, at der allerede i dag afsættes strukturmidler og menneskelige ressourcer for ca. 8 mia. EUR til dette område.

Kommissionen gør opmærksom på, at de vigtigste årsager til problemet med anvendelser af mindre betydning er:

- manglende økonomiske incitamerter til at søge om godkendelse af plantebeskyttelsesmidler
- uensartet udbud af plantebeskyttelsesmidler til anvendelser af mindre betydning, fordi de økonomiske incitamerter og behovene er forskellige fra medlemsstat til medlemsstat
- vanskeligt tilgængelige og komplicerede lovgivningsmæssige procedurer for tredjeparter, der anmoder om udvidede anvendelser
- manglende information om eksisterende initiativer i andre medlemsstater.

Kommissionen har overvejet fire handlingsmodeller:

- 1) At Kommissionen ikke yder støtte.

- 2) At EU's ekspertgruppe om anvendelser af mindre betydning genoprettes.
- 3) At Kommissionen medfinansierer en koordineringsenhed (teknisk sekretariat) i form af et uafhængigt centralt sekretariat, der koordinerer arbejdet mellem medlemsstater og interessenter.
- 4) At Kommissionen medfinansierer en koordineringsenhed (teknisk sekretariat) og specifikke projekter.

Sonderingen blandt medlemsstater og interessenter viste et klart behov for, at der gøres en koordineret indsats på europæisk plan (96 % af respondenterne i forbindelse med FCEC's generelle undersøgelse gik ind for dette, og 4 % var hverken for eller imod). Der var ingen interesse for løsningsmodel 1 og 2. De fleste politikere gik ind for løsningsmodel 3, hvorimod planteavlerne og plantebeskyttelsesindustrien klart foretrak løsningsmodel 4.

Kommissionen foreslår, at der nedsættes en koordineringsgruppe, ud fra den betragtning, at der kræves koordinering på europæisk plan for at løse problemet med anvendelser af mindre betydning, at medlemsstaterne allerede har iværksat nationale initiativer, og at der er igangsat en række græsrodsaktiviteter.

Det er Kommissionens opfattelse, at det på kort og mellemlang sigt vil være tilstrækkeligt at etablere en koordineringsplatform, hvilket Kommissionen er villig til at bidrage økonomisk til på grundlag af artikel 76, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1107/2009. Når denne mekanisme er etableret og taget i brug, vil Kommissionen vurdere, hvordan den fungerer, og de opnåede resultater og eventuelt foreslå yderligere egnede foranstaltninger.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	INDLEDNING	4
1.1.	Baggrund for rapporten og EU-lovgivningen	4
1.2.	Formålet med rapporten	5
2.	PLANTEBESKYTTELSESMIDLER OG ANVENDELSER AF MINDRE BETYDNING	5
2.1.	Problemet	5
2.2.	Mindre anvendelsers økonomiske betydning	7
2.3.	Eksisterende initiativer på EU-plan og i medlemsstaterne	8
2.4.	Anvendelser af mindre betydning i lande uden for EU	9
3.	STRATEGI FOR ANVENDELSER AF MINDRE BETYDNING I HENHOLD TIL FORORDNING (EF) NR. 1107/2009	10
3.1.	Mere ensartet udbud af plantebeskyttelsesmidler	10
3.2.	Incitamentter for industrien	11
3.3.	Udvidelser af godkendelser	11
3.4.	Større klarhed	12
3.5.	Europæisk fond for anvendelser af mindre betydning	12
4.	POLITISKE LØSNINGSMODELLER	12
5.	KONKLUSIONER	13

1. INDLEDNING

1.1. Baggrund for rapporten og EU-lovgivningen

Markedsføring af plantebeskyttelsesmidler inden for EU er reguleret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009. Der er i denne forordning, der ophævede Rådets direktiv 91/414/EØF af 14. juni 2011, fastsat en omfattende risikovurderings- og godkendelsesprocedure for aktivstoffer og produkter, der indeholder disse stoffer.

Aktivstoffer, der skal anvendes som plantebeskyttelsesmidler, vurderes og godkendes på EU-plan, mens de enkelte plantebeskyttelsesmidler, der indeholder disse stoffer, vurderes og godkendes af medlemsstaterne for specifikke afgrøder og skadegørere på grundlag af harmoniserede bestemmelser.

Der lægges i forordning (EF) nr. 1107/2009 vægt på "anvendelser af mindre betydning", dvs. anvendelser af plantebeskyttelsesmidler på arealer, der er for små til, at industrien vil investere i at ansøge om en rentabel godkendelse af et produkt. Anvendelser af mindre betydning vedrører først og fremmest mindre eller meget små afgrøder (herunder de fleste grøntsager, frugt, planteskoleprodukter og blomster), og det anslås, at de samlet set udgør op til 70 mia. EUR om året svarende til 22 % af værdien af den samlede planteproduktion inden for EU.

En anvendelse af mindre betydning defineres således i artikel 3, nr. 26), i forordning (EF) nr. 1107/2009:

"anvendelse af mindre betydning": anvendelse af et plantebeskyttelsesmiddel i en bestemt medlemsstat på planter eller planteprodukter, der:

- ikke dyrkes i stor udstrækning i den pågældende medlemsstat, eller*
- dyrkes i stor udstrækning, for at dække et ganske særligt plantebeskyttelsesbehov".*

Hvis industrien ikke indgiver nogen ansøgning for en specifik anvendelse af et produkt, vil denne anvendelse heller ikke blive vurderet og godkendt, hvilket i mange tilfælde resulterer i, at der mangler plantebeskyttelsesløsninger. Manglen på godkendte plantebeskyttelsesmidler gælder især for mindre afgrøder, men ses også for større afgrøder i forhold til mindre almindelige skadegørere og sygdomme.

Problemet med anvendelser af mindre betydning rammer også økologisk landbrug, eftersom ingen plantebeskyttelsesmidler – heller ikke dem, der kan anvendes i økologisk landbrug – er fritaget for vurdering og godkendelse.

De fleste medlemsstater er berørt af problemet med anvendelser af mindre betydning, og under drøftelserne forud for vedtagelsen af forordning (EF) nr. 1107/2009 pegede mange af dem i lighed med en række interessenter på behovet for incitament i form af en europæisk fond, der kan koordinere EU's indsats for at løse problemet med anvendelser af mindre betydning.

Europa-Kommissionen finansierede i 2011 en forundersøgelse i forbindelse med denne rapport¹, hvis resultater kan ses på Kommissionens websted².

1.2. Formålet med rapporten

Rapporten sigter mod:

- at fremlægge oplysninger om situationen for anvendelser af mindre betydning baseret på medlemsstaternes og interessentorganisationernes tilbagemeldinger
- at præsentere den strategi for anvendelser af mindre betydning, der er indeholdt i forordning (EF) nr. 1107/2009
- at præsentere de handlingsmodeller, der blev gennemgået i forbindelse med en forundersøgelse finansieret af Kommissionen
- at informere Europa-Parlamentet og Rådet om Kommissionens konklusioner om et eventuelt lovforslag om oprettelse af en europæisk fond for anvendelser af mindre betydning.

2. PLANTEBESKYTTELSESMIDLER OG ANVENDELSER AF MINDRE BETYDNING

2.1. Problemet

Manglen på plantebeskyttelsesløsninger for anvendelser af mindre betydning var kendt allerede før 1991, hvor de første EU-bestemmelser om plantebeskyttelsesmidler blev fastsat i direktiv 91/414/EØF. Der var allerede i dette direktiv fastsat to vigtige bestemmelser, som skulle give landbrugerne adgang til flere plantebeskyttelsesmidler og sikre en bedre samordning inden for EU. Disse bestemmelser vedrørte muligheden for, a) at medlemsstater gensidigt kunne anerkende godkendelser, der var givet i andre medlemsstater, og b) at eksisterende godkendelser blev udvidet til at omfatte anvendelser af mindre betydning ved hjælp af et begrænset dossier.

Til trods for bestemmelserne i direktiv 91/414/EØF blev situationen for anvendelser af mindre betydning ikke bedre. Det skyldtes især:

- det store fald i antallet af aktivstoffer, der var godkendt på EU-plan, bl.a. på grund af det program til undersøgelse af eksisterende aktive stoffer, der blev gennemført i perioden 1993-2009. Dette program resulterede i, at ca. 70 % af de aktivstoffer, der fandtes på markedet før 1993, blev trukket tilbage
- den meget begrænsede anvendelse af de forenklingværktøjer for anvendelser af mindre betydning, der er fastsat i direktiv 91/414/EØF (dvs. gensidig anerkendelse og udvidelse af anvendelser af mindre betydning)
- manglende incitament for industrien til at indsende et dossier om godkendelse af anvendelser af mindre betydning³.

Da godkendelserne meddeles af medlemsstaterne, og der ikke findes nogen EU-dækkende oversigt over anvendelser af mindre betydning, er det vanskeligt at give et skøn over det samlede antal anvendelser, hvor der mangler løsninger til beskyttelse af afgrøder. FCEC fandt

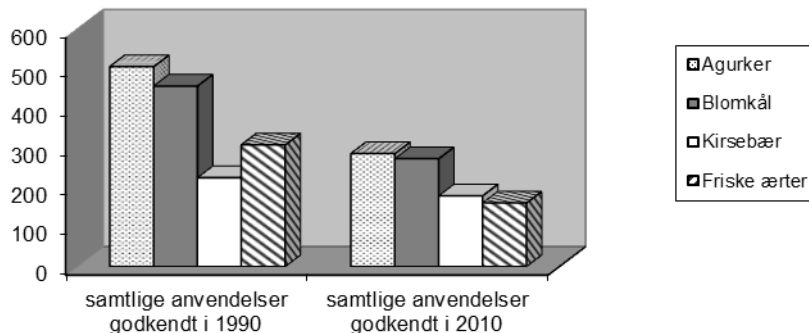
¹ Undersøgelsen blev gennemført af Food Chain Evaluation Consortium (i det følgende benævnt "FCEC").

² http://ec.europa.eu/food/plant/protection/evaluation/study_establishment_eu_fund.pdf.

³ Det kan koste over 200 000 EUR at generere og vurdere data vedrørende en anvendelse af mindre betydning.

frem til over 1 400 tilfælde (afgrøde x skadegører), hvor der ikke findes noget godkendt plantebeskyttelsesmiddel, og denne liste er ikke udtømmende. Kommissionen har endvidere indsamlet data om fire afgrøder fra fire medlemsstater, og det fremgår klart af analysen af disse data, at der er blevet langt færre effektive godkendte beskyttelsesmidler til rådighed for mindre afgrøder i perioden 1990-2010, hvilket også ses i diagram 1.

Diagram 1: Antal godkendte anvendelser 1990-2010 i DE, FR, NL og UK for agurker, blomkål, kirsebær og friske ærter.

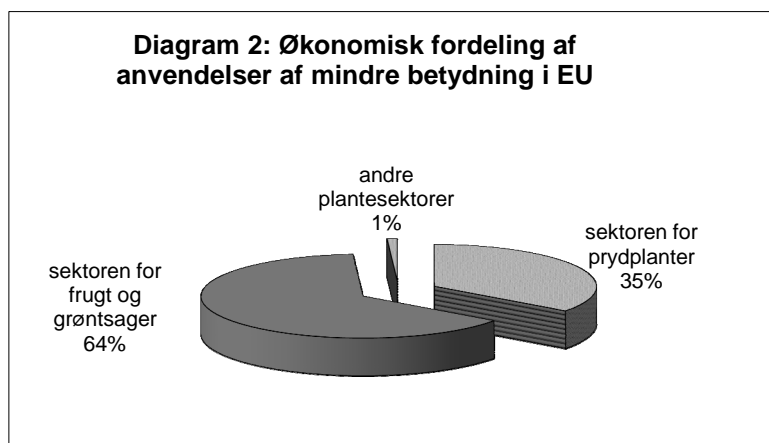
For 30 ud af de 209 skadegørere og sygdomme, som blev påvist i de fire afgrøder, der indgik i denne undersøgelse, fandtes der ingen plantebeskyttelsesmidler til at bekæmpe dem. I mindst én af de fire undersøgte medlemsstater fandtes der heller ingen godkendte midler til beskyttelse mod 161 skadegørere. Disse tal illustrerer problemet med anvendelser af mindre betydning og behovet for at finde en løsning. De bekræfter dog også, at medlemsstaterne ikke altid har udnyttet den mulighed, der gives i direktiv 91/414/EØF, fuldt ud, når der findes løsninger i andre medlemsstater, eller når de findes for andre afgrøder.

Utilstrækkelig beskyttelse af afgrøder mod skadegørere kan have konsekvenser på flere niveauer. Det bliver vanskeligt at sikre en bæredygtig produktion af meget forskelligartede fødevarer af høj kvalitet og høj værdi inden for EU. Manglen på plantebeskyttelsesløsninger kan få potentielle negative virkninger for menneskers sundhed og miljøet, fordi det kan resultere i ulovlig brug af plantebeskyttelsesmidler. Hertil kommer, at manglende muligheder for at anvende plantebeskyttelse kan påvirke EU-landbrugets konkurrenceevne.

Til trods for den beskedne mængde økonomiske data, der foreligger på interessentniveau, giver FCEC's undersøgelse et fingerpeg om, hvilke økonomiske konsekvenser det har, at der mangler plantebeskyttelsesløsninger for anvendelser af mindre betydning. FCEC anslår, at de direkte konsekvenser (i form af lavere planteproduktion og øgede produktionsomkostninger for landbrugerne) tegner sig for mere end 1 mia. EUR om året. De indirekte socioøkonomiske og miljømæssige konsekvenser menes at ligge på omkring 100 mio. EUR. Disse konsekvenser består i lokal arbejdsløshed og tab af biodiversitet (f.eks. i områder som Sydeuropa, hvor visse traditionelle produktioner, bl.a. af aromaplante, ikke længere vil være mulige). Tallene gælder for et samlet areal på over 9 mio. hektar.

2.2. Den økonomiske betydning af anvendelser af mindre betydning

Udtrykket "anvendelser af mindre betydning" kan give det indtryk, at de også i økonomisk henseende er af mindre betydning, men det forholder lige modsat. Anvendelser af mindre betydning omfatter reelt en række værdifulde specialafgrøder, såsom frugt og grøntsager, prydpalnter, planteskoleplanter (planter til plantning) og aromaplanter. I denne rapport anses de alle for at være mindre afgrøder, selv om nogle af dem er meget udbredt i visse medlemsstater. Værdien af disse specialafgrøder anslås til ca. 70 mia. EUR om året, hvilket svarer til 22 % af værdien landbrugssektorens samlede produktion⁴. Frugt- og grøntsagssektoren tegner sig alene for ca. 45 mia. EUR i EU-27⁵ med en samlet produktion på 70 mio. ton grøntsager og 40 mio. ton frugt om året. Markedsværdien for prydpalnter anslås til 27 mia. EUR om året. Det økonomiske omfang af anvendelser af mindre betydning i EU fremgår af diagram 2.

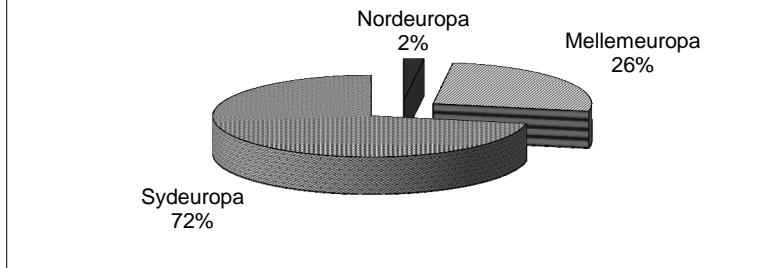

Arealer med frugt og grøntsager i EU-27, der vises i diagram 3 fordelt på zoner, udgør henholdsvis ca. 4,6 mio. hektar og 1,8 mio. hektar og tegner sig set under ét for ca. 17 % af de samlede produktionsmængder i EU.

⁴ De anførte værdier er skøn baseret på data fra Eurostat, hvor der ikke skelnes mellem mindre og større afgrøder. Visse frugter eller grøntsager som f.eks. æbler dyrkes i stort omfang i de fleste medlemsstater, og visse markafgrøder som f.eks. ris betragtes som mindre afgrøder i de fleste medlemsstater, hvor der dyrkes ris.

⁵ Undersøgelsen blev gennemført før Kroatiens tiltrædelse.

Diagram 3: Geografisk fordeling af arealer med frugt og grøntsager pr. godkendelseszone

2.3. Eksisterende initiativer på EU-plan og i medlemsstaterne

De fleste medlemsstater er berørt af problemet med anvendelser af mindre betydning og har i flere år arbejdet på at løse dette problem, både på nationalt plan og inden for rammerne af EU's ekspertgrupper vedrørende anvendelser af mindre betydning.

2.3.1. Nationale fonde

Medlemsstaterne har ofte oprettet nationale fonde for at yde støtte til udvidelse af anvendelser af mindre betydning og finansiere undersøgelser af effekt og restkoncentrationer i forbindelse med anvendelser af mindre betydning. Medlemsstaternes årlige budgetter er på mellem 40 000 EUR og 1 000 000 EUR baseret på offentlige eller private midler eller en blanding heraf, når skjulte bidrag i form af personale og tjenesteydelser ikke medregnes. Det anslås, at der af den samlede årlige finansiering bruges ca. 8 mio. EUR på forskningsprojekter. Midlerne går til specifikke nationale projekter, og der sker ingen koordinering af de forskellige aktiviteter, der iværksættes inden for EU.

I forbindelse med FCEC's undersøgelse angav 15 medlemsstater, at de anser anvendelser af mindre betydning for at være så vigtige, at de har afsat strukturmidler og menneskelige ressourcer til dette område. Men der er generel enighed om, at de midler, der er til rådighed, ikke er tilstrækkelige til at løse problemet på nationalt plan. Ti medlemsstater har desuden ingen midler til rådighed.

2.3.2. EU-ekspertgrupper

EU's ekspertgruppe om anvendelser af mindre betydning, der eksisterede i kommissionsregi fra 2002 til 2009, bestod af:

- 1) en styringskomité bestående af politiske repræsentanter for udvalgte medlemsstater, to koordinatore og Kommissionen. Styringskomitéen havde ansvaret for de generelle strategier og ledelsen af arbejdet i de tekniske grupper

- 2) to tekniske grupper for Syd- og Nordeuropa, som hver især blev ledet af en koordinator (en fra Frankrig og en fra Nederlandene) og bestod af repræsentanter for alle medlemsstater. Interessenterne (repræsentanter for producenter, landbrugere, ngo'er og pesticidindustrien) blev også inviteret til at deltage i de tekniske grupper. Disse grupper havde til opgave at finde tekniske løsninger til anvendelser af mindre betydning ved at identificere problemer, dele information, fastsætte fælles indsatsområder og sørge for arbejdsdeling. Disse aktiviteter førte til udvikling af projekter inden for dataudveksling, frivillig gensidig anerkendelse og datagenerering.

Medlemsstaterne indgik i bilateralt og multilateralt samarbejde med afsæt i ekspertgrupperne.

Ekspertgrupperne blev ganske vist betragtet som en god platform for idéudveksling og arbejdsdeling, men sikrede ikke en tilstrækkelig implementering af løsninger til anvendelser af mindre betydning. Dette var sammen med Kommissionens meget begrænsede rolle i forbindelse med nationale godkendelser årsag til, at Kommissionen i 2009 besluttede at opgive initiativet. Nogle medlemsstater fortsatte herefter med at iværksætte nationale eller regionale initiativer, heriblandt koordinerende tekniske arbejdsgrupper mellem nationale myndigheder og interessenter såsom planteavlere, industrien, forskningsstationer og konsulenttjenester.

2.4. Anvendelser af mindre betydning i lande uden for EU

Anvendelser af mindre betydning er i dag internationalt anerkendt som et prioriteret emne, hvor der er brug for løsninger.

I forbindelse med OECD's pesticidprogram blev der i 2007 nedsat en ekspertgruppe om anvendelser af mindre betydning (EGMU), hvor medlemmerne⁶ forsøger at udvikle det internationale samarbejde og udarbejde tekniske retningslinjer for at gøre det lettere at registrere pesticider til anvendelser af mindre betydning.

Der er iværksat nationale initiativer for anvendelser af mindre betydning i visse lande, heriblandt USA, Australien og Canada.

USA's IR-4-program (Interregional Research Project No.4) blev indført 1963 af USDA Cooperative State Research, Education and Extension Service (CSREES, en forsknings-, uddannelses- og konsulenttjeneste under det amerikanske landbrugsministerium) i samarbejde med Environmental Protection Agency (den amerikanske miljøstyrelse) for at bidrage til indsamlingen af data om restkoncentrationer og effekt⁷ i forbindelse med registrering eller fornyet registrering af mindre anvendte pesticider og fastsættelse af tolerancer for restkoncentrationer af mindre anvendte kemikalier i eller på landbrugsråvarer.

⁶ Australien (formand), Østrig, Belgien, Canada, Tjekkiet, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Ungarn, Irland, Italien, Japan, Nederlandene, New Zealand, Slovakiet, Slovenien, Det Forenede Kongerige, USA, Europa-Kommissionen, FAO, EPPO, IBMA, US IR-4 og industrien.

⁷ Der er oprettet 25 centre for feltforskning under IR-4 fordelt over hele USA, og disse centre medvirker i 100 undersøgelser årligt baseret på ca. 650 feltforsøg.

IR-4-programmet er et samarbejdsinitiativ mellem regeringen og industrien med et årligt budget på forbundsplan på ca. 8 mio. EUR. Tillagt midler og bidrag fra interessenter anslås budgettet at være dobbelt så stort. Ifølge IR-4 blev der foretaget over 550 godkendelser i perioden fra 2008 til midten af 2011.

3. STRATEGI FOR ANVENDELSER AF MINDRE BETYDNING I HENHOLD TIL FORORDNING (EF) NR. 1107/2009

Forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler indeholder en lang række bestemmelser, der skal sikre, at landbrugets og havebrugets diversificering ikke bringes i fare på grund af manglende udbud af plantebeskyttelsesmidler.

Disse bestemmelser indgår i en integreret strategi, der gradvis vil kunne mindske problemet med anvendelser af mindre betydning, hvis den anvendes korrekt og fuldt ud.

3.1. Mere ensartet udbud af plantebeskyttelsesmidler

Direktiv 91/414/EØF indeholdt en fakultativ bestemmelse om, at medlemsstaterne gensidigt kunne anerkende plantebeskyttelsesmidler, der var godkendt i andre medlemsstater (artikel 10). De erfaringer, der er gjort efter mere end 15 år med dette direktiv, har dog vist, at meget få medlemsstater benyttede sig af gensidig anerkendelse i større omfang.

Med det formål at forenkle procedurerne, sikre et mere ensartet udbud af plantebeskyttelsesmidler og lette medlemsstaterne i arbejdet med at vurdere plantebeskyttelsesmidler og dermed afkorte godkendelsesprocessen blev der ved forordning (EF) nr. 1107/2009 indført et system med zonebaseret vurdering af plantebeskyttelsesmidler, hvor Den Europæiske Union er inddelt i tre zoner (den nordlige, mellemeuropæiske og sydlige zone), og hvor medlemsstaterne gensidigt skal anerkende vurderinger og godkendelser af plantebeskyttelsesmidler, der er foretaget af medlemsstater i den pågældende zone. I forbindelse med visse anvendelser, herunder ansøgninger om meget vigtige anvendelser af mindre betydning til væksthuse, bejdsning af frø eller behandling af afgrøder efter høst, kan en medlemsstats godkendelse benyttes i en hvilken som helst medlemsstat, uanset hvilken zone den tilhører.

Hvis produktionsmetoderne er sammenlignelige, er medlemsstaterne tvunget til gensidigt at anerkende hinandens godkendelser inden for faste korte tidsfrister for at sikre en hurtigere adgang til markedet og et mere ensartet udbud af plantebeskyttelsesmidler, især for anvendelser af mindre betydning. Dette system, der også er kendt som "zonesystemet" (artikel 40), vil fremme harmoniseringen betydeligt, fordi det kræver, at medlemsstaterne foretager en enkelt vurdering inden for en zone (eller hele EU for så vidt angår væksthuse, frøbehandling eller behandling efter høst).

Den eneste undtagelse fra kravet om gensidig godkendelse består i, at medlemsstaten kan afvise at godkende plantebeskyttelsesmidlet, hvis den med henvisning til medlemsstatens specifikke miljø- eller landbrugsmæssige forhold har behørigt grunde til at skønne, at det pågældende middel udgør en uacceptabel risiko for menneskers eller dyrs sundhed eller miljøet.

Der er allerede iværksat koordineringsaktiviteter inden for zonerne og på EU-plan for at sikre, at de nye bestemmelser gennemføres fuldt ud. Det forventes, at zonesystemet vil få en afgørende og positiv indflydelse på anvendelser af mindre betydning, hvis det gennemføres fuldt ud og korrekt.

Det er i den forbindelse tvingende nødvendigt, at der udveksles oplysninger om godkendelser af plantebeskyttelsesmidler, der er under vurdering eller allerede er meddelt. Kommissionen er derfor gået i gang med at udvikle en EU-database, der skal forbedre informationsdelingen mellem Kommissionen, medlemsstater og tredjeparter, for at hjælpe Kommissionen, medlemsstaterne og ansøgere fra industrien med at opfylde deres retlige forpligtelser og i øvrigt holde offentligheden orienteret.

3.2. Incitament for industrien

Forordning (EF) nr. 1107/2009 indeholder også to vigtige bestemmelser, der udgør et incitament for industrien til at udvikle løsninger for anvendelser af mindre betydning.

- Forenklet procedure for fastsættelse af maksimalgrænseværdier for restkoncentrationer (MRL)

I forbindelse med godkendelsesproceduren opfordres industrien til at indgive ansøgninger vedrørende alle påtænkte maksimalgrænseværdier for restkoncentrationer for anvendelser af såvel større som mindre betydning (artikel 11, stk. 2, og artikel 12, stk. 6, i forordning (EF) nr. 1107/2009).

MRL-ansøgninger vil blive vurderet samtidig med godkendelsen af aktivstoffet for at spare tid og ressourcer på alle niveauer. Målet er at fastsætte så mange maksimalgrænseværdier for restkoncentrationer som muligt på det tidspunkt, hvor aktivstoffet godkendes, for at lette og afkorte godkendelsesprocessen for de relevante anvendelser på medlemsstatsniveau.

- Forlænget databeskyttelse

Databeskyttelsen (artikel 59) forlænges med tre måneder for hver udvidelse af godkendelsen til at omfatte anvendelser af mindre betydning op til højst tre år, medmindre udvidelsen af godkendelsen ikke kræver, at der fremsendes nye data om restkoncentrationer. Denne bestemmelse forventes at få en positiv effekt på antallet af anvendelser af mindre betydning.

3.3. Udvidelser af godkendelser

Artikel 51 indeholder forenklede regler for tredjeparter, godkendelsesindehavere, officielle eller videnskabelige organer, faglige landbrugsorganisationer og professionelle brugere, der får mulighed for at anmode om, at eksisterende godkendelser udvides til også at omfatte anvendelser af mindre betydning, som ikke hidtil har været omfattet af godkendelsen. Direktiv 91/414/EØF indeholdt lignende bestemmelser.

Artikel 51 gør det også muligt for medlemsstaterne at træffe foranstaltninger til at lette eller fremme indgivelsen af sådanne ansøgninger. Det præciseres ikke i forordningen, hvilke foranstaltninger der kan træffes, og medlemsstaterne overlades derfor en høj grad af frihed og initiativ.

Forordning (EF) nr. 1107/2009 har videreført forenklingsreglerne i direktiv 91/414/EØF og øget fleksibiliteten for medlemsstaterne til at udnytte reglerne om udvidelse optimalt og mere effektivt. Den øgede fleksibilitet gør det nu muligt for medlemsstaterne at træffe foranstaltninger til at lette eller fremme indgivelsen af ansøgninger om at udvide eksisterende tilladelser til at omfatte anvendelser af mindre betydning. Der kan f.eks. være tale om en ordning med lavere gebyrer, hurtigere procedurer for vurdering af ansøgninger, bevidstgørende aktiviteter for interesserede parter, incitamentet til ikke at anvende andre foranstaltninger og navnlig de nødforanstaltninger, der er fastsat i artikel 53 i forordning (EF) nr. 1107/2009.

3.4. Større klarhed

En af de største forhindringer for at klarlægge omfanget af problemet med anvendelser af mindre betydning, er, at der ikke findes en fælles liste over anvendelser af mindre betydning, som kan anvendes til at søge efter fælles løsninger.

Forordning (EF) nr. 1107/2009 indeholder bestemmelser om øget gennemsigtighed på dette punkt, idet medlemsstaterne forpligtes til at opstille en liste over anvendelser af mindre betydning på nationalt plan.

3.5. Europæisk fond for anvendelser af mindre betydning

Kommissionen skal undersøge behovet og mulighederne for at oprette en fond (se afsnit 4 nedenfor) i henhold til artikel 51, stk. 9, i forordning (EF) nr. 1107/2009.

4. DE OVERVEJEDE POLITISKE LØSNINGSMODELLER

Der blev i forbindelse med FCEC's undersøgelse peget på fire løsningsmodeller baseret på medlemsstaternes og interessenternes bidrag. De spænder fra slet ingen støtte fra Kommissionens side til betydelig støtte via en struktureret og anerkendt europæisk fond.

1) Ingen støtte fra Kommissionen

Ifølge denne løsningsmodel deltager Kommissionen ikke direkte i aktiviteterne i forbindelse med anvendelser af mindre betydning. De bestemmelser i forordning (EF) nr. 1107/2009, der er beskrevet i afsnit 3 i denne rapport, forventes at få en gavnlig effekt og bør gennemføres fuldt ud, inden det overvejes at træffe eventuelle yderligere foranstaltninger.

2) EU's ekspertgruppe om anvendelser af mindre betydning

Denne løsningsmodel går ud på at genoprette de tidligere EU-ekspertgrupper, der er beskrevet i afsnit 2.3.2 i denne rapport. Kommissionen stiller to gange om året mødelokaler til rådighed, refunderer rejseudgifterne for én delegeret pr. medlemsstat og udbetaler diæter til koordinatorene.

De direkte udgifter anslås til omkring 44 000 EUR/år, som afholdes af Kommissionen. Hertil kommer de nødvendige ressourcer i Kommissionen til at deltage i og følge op på møder.

Aktiviteter: udveksling af oplysninger og erfaringer, der er gjort på nationalt plan, og iværksættelse af bilaterale projekter mellem medlemsstaterne.

3) Kommissionen medfinansierer en koordineringsenhed (teknisk sekretariat)

Denne løsningsmodel består af model 2 samt to fuldtidsækvivalenter i et teknisk sekretariat uden for Kommissionen. Kommissionen vil være med til at finansiere systemet. Sekretariatet har en retlig identitet og rapporterer til en styringskomité, der består af medlemsstaterne, de medfinansierende interessenter og Kommissionen.

Det nødvendige budget for gennemførelsen af løsningsmodel 3 er blevet anslået til mellem 0,5 og 0,7 mio. EUR/år, som skal fordeles mellem Kommissionen og medlemsstaterne. Kommissionens medfinansiering i henhold til artikel 76, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1107/2009 vil kunne ske i form af et tilskud, der ydes i overensstemmelse med afsnit VI i finansforordningen (forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012).

Aktiviteter: ud over de aktiviteter, der er nævnt i nr. 2), koordinering af arbejdet i forbindelse med anvendelser af mindre betydning mellem medlemsstater og interessenter, oprettelse og vedligeholdelse af en database over anvendelser af mindre betydning og fremme af harmonisering (f.eks. definitioner af afgrødegruppe og skadegrøpergruppe og udarbejdelse af retningslinjer).

4) Kommissionen medfinansierer en koordineringsenhed (teknisk sekretariat) og specifikke projekter

Løsningsmodel 4 omfatter løsningsmodel 3 og gør det desuden muligt for EU at yde begrænset økonomisk støtte til projekter vedrørende generering af data om effekt og sikkerhed, vurdering af dossierer og godkendelse af individuelle anvendelser af mindre betydning.

Det anslås, at der vil være behov for et budget på mellem 1,2 og 6 mio. EUR/år afhængigt af antallet af finansierede projekter. I forbindelse med denne løsningsmodel bør omkostningerne fordeles mellem de tre grupper af interessenter (industrien, planteavlerne og Kommissionen/medlemsstaterne).

Aktiviteter: aktiviteterne i nr. 3) samt generering af data om anvendelser af mindre betydning med henblik på forelæggelse af dossierer på zoneplan, hvor der forventes en effekt på EU-plan.

5. KONKLUSIONER

Sonderingen blandt medlemsstater og interessenter viste et klart behov for, at der gøres en koordineret europæisk indsats (96 % af respondenterne i forbindelse med FCEC's generelle

undersøgelse gik ind for dette, og 4 % var hverken for eller imod). Der var ingen interesse for løsningsmodel 1 og 2. De fleste politikere gik ind for løsningsmodel 3, hvorimod planteavlerne og plantebeskyttelsesindustrien klart foretrak løsningsmodel 4, idet de slog til lyd for, at der oprettes en fond, som skal udgøre et supplement til den betydelige økonomiske støtte, der allerede ydes på nationalt plan i EU-medlemsstaterne (anslået 8 mio. EUR).

Kommissionen mener i øvrigt, at løsningsmodel 4 overskrider rammerne for artikel 76, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1107/2009 og vil kræve en ændring af det eksisterende retsgrundlag, hvilket ikke er muligt på kort og mellemlang sigt.

Det mest presserende behov, medlemsstaterne pegede på, var behovet for koordinering og informationsdeling med afsæt i en fælles platform af EU-eksperter inden for anvendelser af mindre betydning. Interessenterne foretrak, at der afsættes flere midler til de kilder til generering af data, der findes allerede.

Kommissionen er enig i, at en sådan koordineringsenhed vil kunne medvirke til at fremme synergieffekter og undgå dobbeltarbejde, men også sikre, at de nationale midler investeres effektivt.

Kommissionen er parat til at yde hjælp og økonomisk støtte på kort og mellemlang sigt til etableringen af denne uafhængige koordineringsmekanisme (løsningsmodel 3 blandt de overvejede politiske løsningsmodeller) på grundlag af artikel 76, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1107/2009. En foreløbig analyse tyder på, at en bevilling på 350 000 EUR/år vil være tilstrækkelig til, at man kan træffe de nødvendige foranstaltninger, der indgår i løsningsmodel 3.

Kommissionen mener derfor ikke, at der på nuværende tidspunkt er behov for at forelægge Europa-Parlamentet og Rådet et konkret lovforslag om oprettelse af en fond for anvendelser af mindre betydning. Kommissionen vil imidlertid holde øje med udviklingen i de kommende år og eventuelt foreslå passende foranstaltninger afhængigt af de erfaringer, der indtil da er gjort med den ovenfor nævnte koordineringsmekanisme.

Kommissionen er overbevist om, at det vil bidrage væsentligt til at mindske problemet med anvendelser af mindre betydning, at der etableres en koordineringsenhed, og at de nye bestemmelser i forordning (EF) nr. 1107/2009, der er beskrevet i afsnit 3 i denne rapport, gennemføres fuldt ud og korrekt.

Ud over at støtte den foreslåede koordineringsenhed for anvendelser af mindre betydning vil Kommissionen i forbindelse med den sidste forslagsindkaldelse under det syvende forskningsrammeprogram⁸ yde støtte til et ERA-NET om integreret bekæmpelse af skadegørere med særlig fokus på anvendelser af mindre betydning (IPM ERANET). ERA-NET er instrumenter til forskningskoordinering, hvormed medlemsstaterne kan koordinere deres nationale forskningsaktiviteter og i sidste instans finansiere fælles projekter. De giver medlemsstaterne og de associerede stater betydelige muligheder for at udveksle oplysninger, forene ressourcer og fastlægge fælles forskningsstrategier på specifikke områder. IPM ERANET lanceres i de første måneder af 2014 med det formål at skabe synergieffekter og

⁸ FP7 Cooperation Work Programme: Food, Agriculture and Fisheries, and Biotechnologies, topic KBBE.2013.1.4-02: Integrated Pest Management (IPM) – ERANET, Call: FP7-ERANET-2013-RTD.

sikre, at flere europæiske landbrugere indfører integreret bekæmpelse af skadegørere i forbindelse med mindre udbredte afgrøder. Det er meget vigtigt, at der sker en koordinering mellem dette ERA-NET og den foreslåede koordineringsenhed, hvilket også vil medvirke til at løse fremtidige problemer med mindre udbredte afgrøder.

Kommissionen opfordrer også til, at de relevante interessenter inddrages fuldt ud, således at forordning (EF) nr. 1107/2009 kan gennemføres efter hensigten, og der kan findes egnede løsninger af problemerne med skadegørere på mindre afgrøder inden for EU. Der bør lægges særlig vægt på at indføre metoder til integreret bekæmpelse af skadegørere og på lavrisikoaktivstoffer, biopesticider og basisstoffer i overensstemmelse med principperne i direktiv 2009/128/EF om en ramme for Fællesskabets indsats for en bæredygtig anvendelse af pesticider.